

REDACTIONEEL GEDEELTE.

NIEUWE ONDERWIJSPLANNEN.

Minister de Visser heeft het raadzaam geacht geheel ons onderwijs systeem aan een duchtige herziening te onderwerpen. Zien wij goed dan is het juist, en met name bij het hooger onderwijs, het gebrek aan systeem in de betrokken wetgeving welke deze bewindsman een doorn in het oog is. Vooraanstaanden op onderwijsgebied heeft Z. Ex. met anderen, welke bij uitstek deskundig mogen worden geacht, vereenigd tot een college van voorbereiding en advies, tot den onderwijsraad.

Het mag bekend worden geacht, dat in dezen onderwijsraad de wijziging wordt overwogen van het z. g. n. academisch statuut, d. i. van heel het complex wettelijke en reglementaire bepalingen, dat de examens en daarmee de studiegangen voor de verschillende faculteiten aan de Universiteit regelt. Komt een doeltreffende herziening tot stand, dan wordt hiermee de tandheelkunde een kans tot ontwikkeling geboden, zooals misschien in geen menschenleeftijd zich weer zal voordoen.

De geschiedenis van het tandheelkundig onderwijs is een lijdenshistorie. Het is onnoodig haar voor onze lezers opnieuw te vertellen. Slechts willen wij eraan herinneren, hoe al jaren en jaren lang door de tandheelkundigen de behoefte aan grondiger studie der voor hun vak fundamenteele theoretische wetenschappen werd gevoeld. Tot 1913 was, wat den aanstaanden tandarts van de medische wetenschap werd geboden, een te verwaarloozen hoeveelheid. Van meer dan eenen kant meende men als de minst onvoldoende oplossing

van het vraagstuk te moeten verlangen, dat het medisch candidaats-examen in de tandheelkundige opleiding werd ingelascht. Ongetwijfeld was men overtuigd, dat ook deze oplossing „ersatz” was, edoch, onder de gegeven omstandigheden was zij misschien het best bereikbare.

De hiermee overeenkomende adviezen, den toenmaligen minister verstrekt, mochten evenwel niet de instemming vinden van Z. Ex., die de professie met de wet van 1913 verraste. Hier is het thans tijd noch plaats om te becijferen in hoeverre deze wet aan haar doel had kunnen beantwoorden, indien alle betrokkenen hiertoe ernstig hunne medewerking verleend zouden hebben. Wij meenen, dat de uitvoering ervan niet weinig heeft geleden onder de innerlijke overtuiging van de Utrechtsche faculteit, dat het hier „maar de tandheelkunde” betref. Na zeven jaar proeftijd, achten wij de conclusie niet meer voorbarig, dat deze poging tot afdoende verbetering van het betrokken onderwijs een jammerlijke mislukking is. Nøg kwam de theoretische vorming der a.s. tandartsen bij lange niet tot haar recht en begrijpelijk is dan ook de noodkreet dergenen, die nu om het arts-examen voor de tandheelkundigen begonnen te roepen. Hun stem vond echter, en o. i. gelukkig, niet voldoende weerklank. De volledige arts-studie, gevolgd door nog een tweetal jaren speciale training in de tandheelkunde achtte men te bezwaarlijk. Dat al wat de arts, algemeen geneesheer, dient te weten ook noodzakelijk of zelfs maar nuttig zou mogen heeten voor den tandarts werd door velen terecht ontkend. Via arts naar tandarts noemde men de mijl op zeven; deze omweg zou de studie noodeloos langer, dus duurder maken, en zou weinig anders zijn dan een verspilling van krachten. Aan den anderen kant vreesde men, dat de technische capaciteiten der professie na enkele jaren hevig in het gedrang zouden komen. Een arts immers heeft de wettelijke bevoegdheid om de geneeskunst in haar geheelen omvang uit te oefenen, de tandheelkunst inbegrepen. Aan deze bevoegdheid viel en valt om verschillende redenen niet te tornen. Derhalve kan den bezitter van

een arts-diploma, die de tandheelkunst als vak wenscht te beoefenen, ook nimmer de verplichting worden opgelegd hiervoor nog een afzonderlijke bevoegdheid te verwerven. De waardeering der technische vaardigheid zou hierdoor geheel aan het eigen oordeel zijn overgelaten; een procédé, dat zeker door tal van oorzaken voor de tandheelkunst als zoodanig verderfelijk zou werken.

Aldus is het nòch de invoering van het candidaat-arts-nòch die van het artsexamen zelf, welke in dezen behoorlijke uitkomst kan geven.

Welke mogelijkheid nu opent eene wijziging van het academisch statuut?

In de eerste plaats de vervulling van een algemeen gevoelde verlangen naar vereenvoudiging van de artsopleiding, maar bovendien een rationalisatie der opleiding van allen, die evenals de arts, ter uitoefening van hun beroep een medische vorming noodig hebben. Men denke hierbij aan ambtenaren bij de diensten van staatstoezicht op de volksgezondheid en verzekeringswezen, aan leiders van lichamelijke opvoeding, aan docenten, aan vele anderen en aan tandartsen. Medische vorming is noodig voor hen allen; een grondslag van de voornaamste hulpwetenschappen der geneeskunst moet bij hen aanwezig zijn, maar de volledige opleiding tot het beroep van geneesheer is voor hun vak overbodig. Het zal dus nuttig en oeconomisch zijn de studie voor deze verschillende geneeskundige beroepen voor een deel samen te laten vallen en op een bepaald punt te doen differentieeren. Hoe lang alles langs een lijn of langs parallelle lijnen kan loopen dient nader onder het oog te worden gezien.

Voor de aanstaande tandartsen achten wij een medische vooropleiding, via een vereenvoudigd candidaats- tot en met een doctoraal-examen zeer wel mogelijk en zeker wenschelijk.

Een plan, waarin voor ieder geneeskundig beroep de definitieve en speciale keuze bovendien pas na enkele jaren studie en daarmee bereikt inzicht mogelijk zou zijn lacht ons uitermate toe. Na het doctoraal op breede theoretische grond-

slag volge dan de eigenlijke technische vorming tot het vak, onverschillig of dit plattelandsgeneesheer, theoreticus, of tandarts zal zijn. De bevoegdheid tot uitoefening van het vak worde pas door een desbetreffend examen verkregen.

Doelmatig ineengezet is zoo stellig een leerplan mogelijk dat in ongeveer zes jaren, waarvan de laatste twee uitsluitend aan de tandheelkunst gewijd zullen zijn, tandartsen levert, die zoowel wetenschappelijk als technisch ten volle voor hunne taak berekend zijn.

B. R. B.